

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 10PP/40/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123011723
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rudolf Bott
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2023:2123011723.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava samosudcom JUDr. Rudolfom Bottom, v trestnej veci odsúdeného T. P. o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom dňa 14.07.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku a § 66 ods. 1 písm. b), § 66 ods. 2 Trestného zákona sa žiadosť odsúdeného: T. P., nar. XX.XX.XXXX v Q., trvale bytom Q., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v H. a H. Leopoldov, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava III. zo dňa 26.09.2019 sp. zn. 2T/61/2019 z a m i e t a .

odôvodnenie:

Dňa 10.05.2023 bol Okresnému súdu Trnava doručený návrh odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený v návrhu uvádza, že vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody a svojím správaním a prístupom tak splnil všetky formálne a materiálne podmienky pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Odsúdený v čase rozhodovania o jeho návrhu na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vykonáva v ÚVTOS Leopoldov súhrnný trest odňatia slobody uložený mu trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava III zo dňa 26.09.2019 sp. zn. 2T/61/2019 v trvaní 3 roky so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Na verejnom zasadnutí boli oboznámené listinné dôkazy a to hodnotenie odsúdeného vypracované riaditeľom ÚVTOS, skrátený výpis klienta, odpis z registra trestov odsúdeného a trestný rozkaz Okresného súdu Bratislava III zo dňa 26.09.2019 sp. zn. 2T/61/2019.

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Leopoldov vyplýva, že odsúdený bol do ÚVTOS Leopoldov premiestnený dňa 06.03.2018 z ÚVV a ÚVTOS Bratislava. Správanie a vystupovanie odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody nebolo vždy na požadovanej úrovni. Vyskytol sa u neho nedostatok v dodržiavaní ústavného poriadku - na pracovisku požil alkoholický nápoj. Vhodnou intervenciou personálu sa jeho správanie stabilizovalo a v súčasnosti sa javí byť na požadovanej úrovni. Zásady osobnej a kolektívnej hygieny má osvojené, v osobných veciach si udržiava primeraný poriadok. Príkazy a pokyny príslušníkov ZVJS plní. V kolektíve odsúdených konflikty nevyvoláva. Počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody bol päťkrát disciplinárne odmenený za plnenie pracovných povinností, naposledy dňa 05.04.2023. Disciplinárne tresty evidované nemá. V rámci vnútornej diferenciacie je umiestnený v diferenciacnej skupine „B“. V rámci kultúrno - osvetovej činnosti sa zúčastňuje na prednáškach, turnajoch v spoločenských hrách a kvízoch realizovaných na ubytovni. Odsúdený je pôvodným povoláním robotník. Pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody bol bez pracovného pomeru. Počas výkonu trestu bol zaradený na viacerých pracoviskách zameraných na kovovýrobu, odkiaľ bol vyradený na návrh zmluvného partnera z dôvodu požitia alkoholického nápoja na pracovisku. V súčasnosti je taktiež

zaradený na pracovisku zameranom na kovovýrobu, kde si svoje povinnosti už plní k spokojnosti nadriadených. K práci pristupuje zodpovedne. Zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci dodržiava. Udržiava sociálny kontakt formou korešpondencie a telefonovania s bratom, švagrinou a so sesternicou. Odsúdený má 5 detí, ktoré sú umiestnené v centre pre deti a rodiny. S deťmi je v pravidelnom kontakte formou korešpondencie a videohovorov. Odsúdený čiastočne plní jednotlivé body programu zaobchádzania. Jeho postoj k spáchanej trestnej činnosti je kritický, jeho správanie je už stabilizované a na požadovanej úrovni. V rámci programu zaobchádzania je vedený k dodržiavaniu ústavného poriadku, vytrvalosti abstínovať od drog a alkoholu a preberanie zodpovednosti za svoje správanie. Resocializačná prognóza odsúdeného sa javí ako menej priaznivá. Riaditeľ ÚVTOS v závere hodnotenia konštatuje, že odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a odporúča ho podmiennečne prepustiť s dohľadom.

Zo skráteného výpisu klienta vyplýva dátum možného podmiennečného prepustenia 23.02.2022.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený má v registri trestov 8 záznamov pre rôznorodú trestnú činnosť.

Prokurátor na verejnom zasadnutí uviedol, že navrhuje žiadosť odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietnuť, nakoľko odsúdený spĺňa iba čiastočne podmienky pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Odsúdený na verejnom zasadnutí uviedol, že by chcel byť podmiennečne prepustený kvôli deťom. Chcel by sa o ne starať, má vybavenú prácu u svojho brata.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku, o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka a ak ide o odsúdeného na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, po uplynutí troch rokov od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z dikcie citovaných ustanovení vyplýva, že súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody za súčasného splnenia 3 podmienok:

- vykonanie zákonom stanovenej doby uloženého trestu,
- odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukazuje polepšenie,
- od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné

prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život. Podmienečné prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmienečnom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmienečnom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmienečnom prepustení viedol riadny život. Súd tiež uvádza, že z povahy inštitútu podmienečného prepustenia vyplýva, že jeho uplatnenie nemá byť automatické a nemá sa stať pravidlom, ale má sa uplatniť iba výnimočne, kedy jeho uplatnenie budú odôvodňovať okolnosti konkrétneho prípadu.

Rozhodnutie o podmienečnom prepustení je fakultatívnej povahy, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určitém zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Súd v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, a dospel k nasledovným záverom.

Prvá zákonná (formálna) podmienka splnená je. Odsúdený vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody ku dňu 23.02.2022. Ku dňu rozhodovania súdu o žiadosti odsúdeného dňa 14.07.2023 je táto podmienka splnená.

Druhá zákonná (prvá materiálna) podmienka a to tá, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich pracovných i mimopracovných úloh vrátane dodržiavania všetkých právnych noriem vzťahujúcich sa na výkon trestu preukázal polepšenie, podľa názoru súdu splnená je. Pri posudzovaní splnenia podmienky polepšenia je potrebné reflektovať celý priebeh výkonu trestu a vývoj odsúdeného v tomto priebehu. Nie je preto možné mechanicky hodnotiť celý výkon trestu bez zohľadnenia behu času a zváženia vývoja odsúdeného, najmä ak vykonáva trest v dlhšej výmere. Je potrebné zdôrazniť, že zákon požaduje preukázanie polepšenia v čase rozhodovania o podmienečnom prepustení. Pokiaľ teda odsúdený v prvotnej fáze výkonu trestu preukazoval známky polepšenia, ale v dobe predchádzajúcej rozhodnutiu o podmienečnom prepustení sa choval opačným spôsobom, súd také chovanie odsúdeného nevyhodnotí ako jeho polepšenie a naopak ani neplnenie povinností v začiatku výkonu trestu nevyhnutne neznamená, že sa odsúdený nepolepší neskôr. Skoršie porušenie povinností odsúdeným iste môže mať vplyv na rozhodnutie o tom, že sa odsúdený nepolepšil. Pokiaľ však odsúdený svojim neskorším správaním preukázal, že sa polepšil a že sa snaží minimalizovať pravdepodobnosť páchania trestnej činnosti v budúcnosti, potom skoršie porušenie jeho povinností samé a pri splnení ostatných zákonných podmienok, nemôže zabrániť pozitívnemu rozhodnutiu súdu o podmienečnom prepustení odsúdeného. Súd sa oboznámil s obsahom hodnotenia odsúdeného a zistil, že správanie a vystupovanie odsúdeného v ústave je na požadovanej úrovni, príkazy a nariadenia príslušníkov ZVJS rešpektuje, snaží sa dodržiavať ústavný poriadok a časový rozvrh dňa. Bol päťkrát disciplinárne odmenený, disciplinárny trest evidovaný nemá. V hodnotení je spomínaný negatívny poznatok o jeho správaní v ÚVTOS Leopoldov v minulosti. Zo samotného hodnotenia však tiež vyplýva, že následne po vhodnej intervencii personálu sa už odsúdený viac uvedených nedostatkov nedopúšťal. Je pracovne zaradený, jeho pracovná morálka je hodnotená kladne. K spáchanej trestnej činnosti má kritický postoj. Na základe vyššie uvedených skutočností samosudca dospel k záveru, že odsúdený svojim správaním, plnením si svojich povinností preukázal polepšenie.

Tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, podľa názoru súdu splnená nie je. Podmienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody má význam len vtedy, ak je odôvodnený predpoklad, že odsúdený bude viesť na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Materiálnu podmienku možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život súd skúma aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného vrátane jeho skorších odsúdení. Túto podmienku súd objasňuje a skúma komplexnejšie, posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie

v ktorom žil, celý jeho doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je odsúdený vo výkone trestu s jediným cieľom dospieť k záveru, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že odsúdený v prípade podmieneného prepustenia na slobodu povedie riadny život, t. j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať i doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, vrátane jej početnosti. Súd konštatuje, že zjavné kriminálne sklony odsúdeného počas pobytu na slobode neumožňujú súdu dospieť k záveru, že od neho možno očakávať vedenie riadneho života. Odsúdený už bol v minulosti súdne trestaný, má 8 záznamov v registri trestov pre rôznorodú trestnú činnosť, vo výkone trestu odňatia slobody nie je prvýkrát. Odsúdený má opakovane sklony k páchaniu trestnej činnosti a ani predchádzajúce odsúdenia a vykonané tresty nepôsobili na odsúdeného dostatočne výchovne a preventívne tak, aby odsúdeného odradili od páchania ďalšej trestnej činnosti. Odsúdený mal opakovane šancu dokázať, že je schopný viesť riadny život, napriek tomu sa opakovane dopúšťal trestnej činnosti. V prípade odsúdeného je tak prognóza riadneho vedenia života po podmienenom prepustení značne neistá. K argumentu odsúdeného, že žiada o podmienené prepustenie, nakoľko má v detskom domove maloleté deti a chce sa o nich starať, súd pripomína odsúdenému, že svojej povinnosti voči deťom si mal a musel byť vedomý v čase, kedy páchal trestnú činnosť, keďže potreba starostlivosti o ne tu existovala už v tom období a ani tá nedokázala odsúdeného motivovať k tomu, aby viedol riadny život. Následky páchania trestnej činnosti v podobe odlúčenia od detí a nemožnosti osobnej starostlivosti o ne, si odsúdený mal uvedomiť v čase, keď sa dopúšťal trestnej činnosti. Súd má za to, že náprava odsúdeného a celkové pozitívne pôsobenie na odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmieneným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov. Odsúdený mal opakovane šancu dokázať, že je schopný viesť riadny život, čo podľa názoru súdu nevyužil vzhľadom na jeho dlhodobé správanie.

Z vyššie uvedených dôvodov súd zamietol návrh odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, pretože nespĺňal dôsledne všetky zákonom stanovené podmienky pre také rozhodnutie.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Sťažnosť sa podáva na Okresný súd Trnava a to do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia, a rozhoduje o nej Krajský súd v Trnave. Oznámením uznesenia je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť, alebo doručenie rovnopisu uznesenia. Právne neúčinná je sťažnosť podaná osobou, ktorá sa svojho práva podať sťažnosť výslovne vzdala.